

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра соціальної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

перший рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

спеціальність _____ 6.053 Психологія
(код і назва спеціальності)

кваліфікація _____ бакалавр з психології

Робоча програма ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківська державна академія культури

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології

Протокол від. “_27_” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри соціальної психології

. “__” серпня 2016 року

_____ (Большакова А.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5,0	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Обов'язкова
	<u>6.053 Психологія</u> (шифр і назва)	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.010106 Соціальна педагогіка</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр
(назва)		6-й
Загальна кількість годин – 150		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	20 год.
		Практичні
		34 год.
		Семнарські
		_14_ год.
		Самостійна робота
		82 год.
Індивідуальні завдання: _ год.		
		Вид контролю: іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 68/82

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Організаційна психологія» вивчається на основі оволодіння основами загальної та соціальної психології та має міждисциплінарні зв'язки з такими дисциплінами: «Соціальна психологія», «Конфліктологія», «Психологія управління», «Психологія менеджменту», «Психологія бізнесу» та ін.

Мета: полягає у створенні умов для забезпечення організаційної грамотності психолога бакалавра, що відображається у порозумінні ним специфіки сучасного стану організаційних теорій та практики, особливостей роботи психолога в різних за якістю організацій.

Завдання:

1. Формування спеціальних знань, необхідних для аналізу основних теорій організації та еволюції знань про організаційні феномени; розуміння сучасного стану організаційної психології.

2. Формування спеціальних вмінь, що забезпечують професійний аналіз психологічних проблем в організації;

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<ul style="list-style-type: none"> • володіння культурою мислення, аналізом, синтезом, узагальненням та систематизацією фактів і теоретичних положень; • в умовах навчально-виховного процесу володіння неперервним та ефективним процесом соціалізації індивіда; визначати основні категорії організаційної психології, історичні передумови і перспективи розвитку організаційної психології, її напрями та галузі, структуру, задачі та методи науки, її міждисциплінарні зв'язки з іншими науками. 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність продемонструвати базовий рівень знання та розуміння основних етапів та принципів розвитку психологічного знання; • здатність прослідкувати не тільки наступність знання, але й побачити джерела формування нових ідей; • здатність систематизувати досягнення наукового світогляду, історичного мислення, гуманістичних установок, конструктивних поглядів при сприйнятті подій та ідей минулого. • здатність оперувати спеціальними теоретичними знаннями у галузі організаційної психології та володіти практичними навичками проведення організаційно-психологічних досліджень з використанням основних методів цієї дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- предмет, завдання, методи науки; основний категоріально-понятійний апарат дисципліни; особливості сучасного менеджменту;
- зміст та психологічні особливості організаційної діяльності; психологічні характеристики організацій, типи організацій, їх структуру та життєвий цикл;
- психологічні характеристики таких явищ та процесів як організаційна поведінка, організаційний та соціально-психологічний клімат колективу, організаційна культура, організаційні цінності, організаційна влада, лідерство та керівництво в організації, організаційна дисципліна та відповідальність;
- психологічні основи ефективної комунікації в організаціях;
- специфіку підбору кадрів в організації;
- психологічні особливості та механізми виникнення професійних розладів.

вміти:

- використовувати різні методи діагностичної роботи для вивчення й аналізу психологічних проблем в організації;

- виділяти основні етапи розвитку організації;
- попереджати і подолати синдром «професійного вигорання»;

Мати навички:

- добіру персоналу організації та забезпечувати успішну адаптацію працівників в організації;
- психологічного моніторингу організаційних явищ і процесів з метою надання психологічної допомоги керівництву та персоналу організації;
- розробки та впровадження програм, спрямованих на забезпечення психічного здоров'я працівників

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Організаційна психологія як галузь психологічної науки

Тема 1. Предмет організаційної психології.

Тема 2. Організація як психологічний феномен.

Тема 3. Особливості функціонування організацій.

Тема 4. Особливості розвитку організацій

Тема 5. Психологічні основи забезпечення психічного здоров'я працівників організації

4. Структура навчальної дисципліни

№	Назви змістових модулів і тем	усь го	Лекц.	Практ.	Семін.	Сам. роб.
Змістовний модуль 1. Організаційна психологія як галузь психологічної науки						
1	Тема 1. Предмет організаційної психології.	28	4	6	2	16
2	Тема 2. Організація як психологічний феномен	29	4	7	2	16
3	Тема 3. Особливості функціонування організацій	29	4	7	2	16
4	Тема 4. Особливості розвитку організацій	31	4	7	4	16
5	Тема 5. Психологічні основи забезпечення психічного здоров'я працівників організації	33	4	7	4	18
	Усього	150	20	34	14	82

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет організаційної психології.	2
2	Тема 2. Організація як психологічний феномен	2
3	Тема 3. Особливості функціонування організацій	2
4	Тема 4. Особливості розвитку організацій	4
5	Тема 5. Психологічні основи забезпечення психічного здоров'я працівників організації	4
	Разом	14

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет організаційної психології.	6
2	Тема 2. Організація як психологічний феномен	7
3	Тема 3. Особливості функціонування організацій	7
4	Тема 4. Особливості розвитку організацій	7
5	Тема 5. Психологічні основи забезпечення психічного здоров'я працівників організації	7
	Разом	34

6. Теми самостійної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет організаційної психології.	16
2	Тема 2. Організація як психологічний феномен	16
3	Тема 3. Особливості функціонування організацій	16
4	Тема 4. Особливості розвитку організацій	16
5	Тема 5. Психологічні основи забезпечення психічного здоров'я працівників організації	18
	Разом	82

7. Індивідуальні завдання

Не передбачено

8. Методи навчання

Методи навчання, що використовуються у процесі лекційних занять:

- лекція з елементами пояснення;
- лекція-бесіда;
- лекція-дискусія;
- ілюстрація наочних матеріалів;
- пояснення.

Методи навчання, що використовуються під час практичних занять:

- виконання вправ та завдань;
- робота з текстом підручника (конспектування, анотування, реферування, цитування тощо);
- самостійна робота.

9. Методи контролю

Підсумковий контроль. Для контролю засвоєння дисципліни навчальним планом передбачений іспит. Проведення підсумкової атестації і отримання на ній позитивної оцінки включає: а) оцінку проміжної атестації (результати модуля), б) оцінку відвідуваності занять і активність в аудиторії; а також в) оцінку виконання усіх завдань самостійної роботи.

Поточний контроль. Для поточного контролю використовуються результати семінарських занять.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Іспит	Сума
Змістовий модуль №1						
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для заліку)
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

№ з/п	Найменування методичних матеріалів	Рік видання	Наявність в бібл. примірн.	Ел. варіант	Код
1	2	3	5	6	7
ТЕКСТИ ТА КОНСПЕКТИ ЛЕКЦІЙ					
1	Организационная психология / Под ред. проф. Г. В. Суходольского. - Харьков: Изд-во Гуманитарный Центр, 2004. - 256 с.	2004	20	-	
СЛОВНИКИ, ДОВІДНИКИ					
1	Большой психологический словарь / Под ред. Б.Г. Мещерякова, В.П. Зинченко.- СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2003.- 672 с.	2003	2	-	
2	Дьяченко М.И.. Психологический словарь-справочник / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович.- Минск: Харвест, 2001.- 576 с.	2001	1	-	
3	Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова.- М.: Педагогика-Пресс, 1999.- 439 с.	1999	1		
4	Ребер Артур. Большой толковый психологический словарь. В 2-х т. / Артур Ребер ; The Penguin.- М.: АСТ, 2001.	2001	1		
5	Словарь практического психолога / Сост. С.Ю. Головин.- Минск: Харвест, 2003.- 800 с.	2003	1		

12. Рекомендована література

Базова

1. Джуелл Л. Индустриально-организационная психология .- СПб: Питер, 2001.- 670 с.
2. Джеймс Л. Гибсон, Д. Иванцевич, Джеймс Х. Доннелли – мл. Организации: поведение, структура, процессы // М.: Инфра – М, 2000
3. Организационная психология / Под ред. проф. Г. В. Суходольского. - Харьков: Изд-во Гуманитарный Центр, 2004. - 256 с.
4. Почебут Л.Г., Чикер В.А. Организационная социальная психология.- Санкт-Петербург: Речь, 2002.- 324
5. Свенцицкий А. Л. Психология управления организациями. СПб., 1999
6. Технології роботи організаційних психологів. / За науковою редакцією Л.М.Карамушки- К., 2005.-359 с.
7. Найдьонов М. Формування системи рефлексивного управління в організаціях.- Київ, 2008.- 484 с.
8. Толстая А. Н. Управление карьерой в организациях // Психология управления: Учеб. пособие / Под ред. А. В. Федотова. Л., 1991.

Допоміжна

1. Доченко О. Овчаров А. Ще один метод підвищення ефективності організації, Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 1998. № 4-5.- С.146-159
2. Мильнер Б.З. Теория организаций. - М., Инфра-М. 1998. - 320 с.
3. Завьялова Е. К, Посохова С. Т. Психология предпринимательства. СПб., 1997.
4. Пугачев В. П. Руководство персоналом организации. М., 1998.
5. Квинн В. Я. Прикладная психология / Пер. с англ. СПб., 2000.
6. Янчук В.А. Методолого-теоретические основания развития организационной психологии в традиции постмодерна- Психологія. 2005. № 1, с.23-34
7. Форд Г. Моя жизнь, мои достижения // М.: «Финансы и статистика», 1989
8. Богданов А.А. Всеобщая организационная наука (тектология). - М. - Л.: 1991.
9. Адамецкий К. О науке организации. Избр. Произведения /Пер. С польск. – М.: Экономика, 1972.- 191 с.
10. Котарбинский Т. Трактат о хорошей работе / Пер. С польск.- М.: Экономика, 1975. – 271 с.
11. Никифоров Г. С, Почебут Л. Г. Психология менеджмента: японский опыт / Вестник Санкт-Петербургского университета. Сер. 6. Вып. 4 (№ 27). С. 70-77.
12. Психология менеджмента / Под ред. Никифорова Г. С. СПб., 1997.
13. Советова О. С. Инновации: теория и практика. СПб., 1997.
14. Мескон М. Х, Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / Пер. с англ. М, 1992.
15. Виханский О.С., Наумов А.И. Менеджмент: человек, стратегия, организация, процесс. -М., МГУ. 1995. - 415 с.
16. Подшивалкина В.И. Социальные технологи: проблемы теории и практики.- К., 1997.- 357 с.
17. Подшивалкіна В.І., Лукашевич М.П., Суїменко Є.І., Каменська Т.Г. Макро- і мікро соціальна інженерія: соціоінженерний практикум.- Одеса:Астропринт, 2001.- 234 с.
18. Моргунов Е.Б. Управление персоналом: исследование, оценка, обучение. -М., Бизнес-школа Интелл-синтез. 2000.- 260 с.
19. Управленческое консультирование. В 2-х томах// Под ред.М.Кубра. -М., Интерэксперт. 1992.
20. Юксвярав Р.К., Хабакук М.Я., Лейманн Я.А. Управленческое консультирование: теория и практика. -М., Экономика. 1988. -240 с
21. Никаноров С. П. Системный анализ и системный подход. В сб.: Системные исследования- 71. М., Наука, 1972.
22. Николаев В.И., Брук В.М. Системотехника: методы и приложения. - Л.: Машиностроение, Ленингр. отд-ние, 1985. - 1999 с., ил.
23. Фролов С.С. Социология организаций. – Москва, 2001.- 378 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Научная электронная библиотека <http://elibrary.ru/defaultx.asp>
2. Наукова періодика України <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
3. Экзистенциальная и гуманистическая психология (информационный сайт) <http://hpsy.ru/>
4. Библиотека Института психотерапии и клинической психологии <http://www.psyinst.ru/library.php>
5. Полнотекстовая база данных изданий по психологии и педагогике http://psyjournals.ru/journal_catalog/index.shtml
6. Психологи: журнал Высшей школы экономики <http://psy-journal.hse.ru/full/>
7. Московский психологический журнал <http://magazine.mospsy.ru/>
8. Онлайн библиотека по психологии и саморазвитию. http://www.koob.ru/practic_psychology/
9. Электронные психологические словари по психологии. (<http://azps.ru/handbook/>; <http://psi.webzone.ru/>)